

1.11.2020

21. neděle v mezidobí

Milí přátelé, dnes je neděle před Svátkem zesnulých. Je podzim a obklopuje nás málo známá, záladná choroba. Je to čas, kdy všichni potřebujeme blízkost Boží a lidskou. Myslíme tedy nyní zvláště na ty z vás, kdo jste sami.

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Obklíčilyť mne byly bolesti smrti, a úzkosti hrobu potkaly mne... Prosím, ó Hospodine, vysvobod' duši mou. Milostivý Hospodin a spravedlivý, Bůh náš lítostivý.“ Ž 116,3-5

Píseň 495 (sl. 1-2.5) Z hlubokosti volám k tobě

Modlitba: Hospodine, svatý Bože, když se díváme na sebe, vidíme: neužitečnost, prázdnota, spousta energie vydaná jen na vlastní spotřebu. Co však dáváme? Kolik dáváme? Co přinášíme Tvému dílu, čím přispíváme Tvé budoucnosti? Pane, odpusť a pomoz. Amen.

Čtení: Gn 8,20-22 a 9,8-16

Píseň 672 Dej nám moudrost, odvahu

Text: L 13,1-9

Kázání:

Hrozné věci se dějí. Postřelili kněze v Lyonu. Pilát nechal povraždit poutníky z Galileje, přinášející oběti v chrámu. Někde hořelo a jinde přišla povodeň. V jeruzalémském Siloe spadla věž a zahynulo 18 lidí. Počet obětí nemoci covid-19 na celém světě už přesáhl jeden milión. Podobně jako kdysi někteří v rozhovoru s Ježíšem, jsou i dnes lidé, kteří si hrozné věci spojují s lidským hříchem a Božími tresty. Máme potřebu porozumět souvislostem, příčinám a následkům. Docela pochopitelně. A neradí se smiřujeme s nesrozumitelným, nepředvídatelným, neovladatelným. Je zřejmé, přinejmenším tušíme, že leccos si umíme způsobit sami a pak se nám to vrátí. Rozkývali jsme lodičku vratké klimatické rovnováhy. Dali jsme důvěru politikům, kteří jí nebyli hodni. Ale ať už hrozné věci, které se dějí, dáváme do souvislosti s vlastními činy anebo s neznámými příčinami, nepřičítejme je Hospodinu. Aspoň pokud máme na mysli Boha, o kterém svědčí bible. Od chvíle, kdy dočteme do konce příběh o potopě, nám musí být jasné, že s tímhle přístupem už Hospodin skončil. Už nikdy! Žádné katastrofy, žádná hromadná neštěstí, i kdyby platilo, že „každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý“.

A je něco až zvráceného v tom myšlení, které hledá vinu na straně obětí. Náhlá, brutální smrt je Božím trestem pro hříšníky? Jako bychom se stavěli do role soudců. A sami sobě dokazovali, že jsme před Bohem spravedliví, když nám se to nestalo.

Ježíš odmítá připojit se k tomuto mnohohlasu, který posuzuje druhé a jejich minulost. Nezkoumá minulost mrtvých, ale budoucnost živých. Ježíš obrací pohled na nás a naši budoucnost.

„Myslíte, že ti, kdo zahynuli, byli větší hříšníci než ostatní? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ Zní to hodně výhružně. Ale co tím „právě tak“ asi

Ježíš myslí? Že na nás spadne strom, někdo nás přejede, zavraždí, nemoc nás skolí? Že se nám nedostane té milosti, abychom umírali v klidu a míru staří a sytí dnů? Myslím, že Ježíšovi nejde o způsob smrti či umírání. Jde o to, že bez pokání nemáme budoucnost. Ať skončíme dříve či později, náhle či pozvolna, bude v tom jakási prázdnota, marnost.

Klíčové pro naši budoucnost je podle Ježíše činit pokání. To přece obnáší zkoumat minulost, minulá provinění? Ale to dělali zrovna ti galilejští poutníci! Jejich krev smísil Pilát s krví jejich obětí – to znamená, že byli v chrámu, zřejmě to byla oběť smíření za hříchy... Ale Ježíš navazuje na proroky, kteří chápou pokání zásadněji. Nikoli rituálně, ale jako životní změnu patrnou ve vztahu k druhým lidem. Pokání je nasměřované do budoucnosti. Poslední z proroků, Jan Křtitel říká: „Neste ovoce, které ukazuje, že činíte pokání!“ A varuje: „Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně!“ (L 3,8-9)

Pokání je obrat od minulosti k budoucnosti. Od sebe k Bohu a bližním. Pokání nese ovoce. Ústí do užitečnosti, krásy a radosti. Naše hříchy a viny nejsou totiž jen vysloveně zlé činy, ale také naše obdarování a možnosti nevyužité ve prospěch druhých. Náš dluh zájmu, odpovědnosti, účasti.

Tak nám pomáhá tomu porozumět Ježíšovo podobenství o fíkovníku na vinici. Nenese plody. A tím kazí zem. Zabírá místo. Odčerpává živiny a vláhu z půdy jen pro sebe. Dobrý hospodář ho tam nechce.

Ale vinař se za fíkovník přimlouvá: „Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.“ Asi nelze jinak, než v majiteli vidět Hospodina a ve vinaři Ježíše. Ježíš navazuje na Mojžíše a proroky, kteří se přimlouvali za nevěrný Boží lid. Tady v tom podobenství můžeme přemýšlet o tom, zda jde o jednotlivce, sbor, církve, celé lidstvo. Každopádně - Ježíš Kristus se za nás přimlouvá. Nasazuje se. Vinař riskuje vyhazov, ztrátu své odborné cti, přízeň majitele, pokud se mýlí. Věří stromu, věří své péči, kterou mu věnuje.

Není to divné? Otec a Syn, kteří by měli být v naprostém souladu, vedou spor o neužitečný strom? Uvnitř božské Trojice probíhá rozhovor, mně se to líbí, ta dynamika, živost (to je Duch svatý!). A copak neznáme tuhle směs zklamání a naděje, roztrpčení a lásky? Takový bývá opravdový vztah.

„Ponech jej ještě rok“ - Ježíš se za nás přimlouvá, abychom dostali ještě šanci. Ale v omezeném čase! Nelze to brát na lehkou váhu a jen tak pádit jako dosud.

Není to však žádné „nechat žít“. Vinař slibuje strom okopat a pohnojit. Přičemž zvláště hnojit fíkovník je v této oblasti a době značně neobvyklé. Ježíš slibuje věnovat mimořádnou péči odumírajícím a neužitečným. (To odpovídá vyprávěním evangelia o jeho cestě za ztracenými, odepsanými...)

Papež František říká: Hříšník má budoucnost. Paradoxně, budoucnost se otvírá teprve tomu, kdo si dokáže přiznat svůj hřích. Svou vinu, svůj dluh, svá obdarování a možnosti nevyužité ve prospěch druhých. A ono to funguje! Napadá mne, zda zrovna u té klimatické změny nedochází u mnoha lidí (dokonce i u mne?) ke změně smýšlení a proměně hodnot. Nevede

nás přiznání naší odpovědnosti k větší ohleduplnosti? Není zpochybněna modla růstu? Nemění se pohled na to, v čem je kvalita života? Budeme opravdu chtít, aby se po této pandemii vše vrátilo do starých kolejí? Nebylo na tom našem životním stylu něco divného, nezdravého? Co všechno jsme chtěli mít, jaké zboží a proč putovalo světem sem a tam? Kde všude jsme chtěli být a co vidět? Proč? A jaké to mělo souvislosti a důsledky?

A co tedy máme dělat? Nechat se okopávat a hnojit Kristovým evangeliem. Duchem svatým, slovem Božím. Pokání je obrácení k Bohu jako ke zdroji života. Jak to tedy je se slovem Božím? Jak mu nasloucháš? Dusí tě a ničí? Anebo pod jeho náparem rozkvétáš? Osvobozuješ se? Zbavuješ strachu? (Tak totiž to slovo působí.)

Pane Bože, svými dary na nás nešetříš, Tvé Slovo je nádherné a posilující – je to jen naše slepota a neochota, co nám brání ho užít k dobrému. Pane, odpusť nám a přidej na síle, prosíme! Povzbud' našeho umdleného ducha Duchem svým, posilni kristovskou víru, lásku a naději v nás i ve světě! Amen

Píseň 622 Zůstaň s námi

Ohlášky

Přímluvná modlitba:

Pane, prosíme, dodávej odvahu těm, kteří jsou nemocní nebo nemají dost síly, posiluj ty, kteří pečují o druhé a jsou nad míru vytížení, potěšuj všechny, kteří pláčou a jsou smutní, i ty, kteří trpí osaměním. Prosíme za ty, kteří postrádají své blízké. Povzbuzuj ty, kteří ztrácí naději na uzdravení nebo na spravedlivé soudy a buď světlem všem, kteří nevědí jak dál. Otče náš...

Poslání: Ř 6,1-10

Požehnání

Píseň 649 V tobě je radost